

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Jõustumise kp:
Avaldamismärge:

Eesti Panga President
määrus
algtekst
01.01.2010
RTL 2009, 75, 1098

Eesti Panga presidendi 1. oktoobri 2007. a määruse nr 14 "Krediidasutuste maksebilansi aruandluse kehtestamine" muutmine

Vastu võetud 22.09.2009 nr 6

Määrus kehtestatakse «Krediidasutuste seaduse» § 91 lõike 1 alusel.

§ 1. Eesti Panga presidendi 1. oktoobri 2007. a määruse nr 14 «Krediidasutuste maksebilansi aruandluse kehtestamine» (RTL 2007, 77, 1338) lisa 1 «Mittetehinguliste finantsvoogude aruanne» muudetakse ja kehtestatakse uues sõnastuses (lisatud).

§ 2. Määrus jõustub 1. jaanuaril 2010. aastal ja seda kohaldatakse aruannete koostamisel ning esitamisel alates aruandeperioodidest, mis lõpevad 31. jaanuaril 2010. aastal või hiljem.

President Andres LIPSTOK

Eesti Panga presidendi 22. septembri 2009. a
määruse nr 6
«Eesti Panga presidendi 1. oktoobri 2007. a
määruse nr 14
«Krediidasutuste maksebilansi aruandluse
kehtestamine» muutmine»
lisa

Eesti Panga presidendi 1. oktoobri 2007. a
määruse nr 14
«Krediidasutuste maksebilansi aruandluse
kehtestamine»
lisa 1

Mittetehinguliste finantsvoogude aruanne

1. Aruande valdkond

Aruandeperioodil toimunud mittetehingulised finantsvood, välja arvatud valuutakursi muutusest tulenevad ümberhindlused.

Mittetehinguline finantsvoog on vara ja/või kohustuste bilansilise väärtuse muutus, mis ei tulene vara soetamisest/realiseerimisest või kohustuste võtmisest/tagasimaksmisest. Mittetehingulistest finantsvoogudest eristatakse järgnevaid: hinnamuutusest tulenev ümberhindlus, mahakandmine/arvelevõtmine ning ümberklassifitseerimine. Mittetehinguliste finantsvoogude täpsemad kirjeldused ja näited on detailsemalt esitatud punktis 15.

Kõik bilansilised mittetehingulised muutused kajastatakse aruandes, lähtudes raamatupidamisarvestuse kahekordse kirjendamise põhimõttest (näiteks aktsiate väärtuse suurenemine tulenevalt aktsiate turuhinna tõusust kajastatakse varade poolel ja samaväärne omakapitali kirje suurenemine kohustuste ja omakapitali poolel). Sellest tulenevalt peaksid aruande valdkonda kuuluvad mittetehingulised finantsvood varade poolel üldjuhul võrduma mittetehinguliste finantsvoogudega kohustuste ja omakapitali poolel. Teatud juhtudel võib mittetehinguline muutus aset leida ainult bilansi varade või kohustuste ja omakapitali kirjetel. Näiteks kui on tegemist laenu mahakandmise ja samas summas tagatisvara bilansis arvelevõtmisega, kajastatakse mõlemad mittetehingulised finantsvood bilansi varade poolel. Kui on tegemist ümberklassifitseerimisega, näidatakse nii positiivne kui ka negatiivne mittetehinguline finantsvoog bilansi samal poolel.

Aruande valdkonda ei kuulu laenude allahindlus ning materiaalse ja immateriaalse vara amortisatsioon.

2. Andmete summeerimise üldnõuded

Nende varade ja kohustuste mittetehinguliste finantsvoogude summa, mille identifikaatorid langevad kokku, esitatakse ühe reana.

3. Aruanderea struktuur

- 1) kirje liik
- 2) eritingimus
- 3) aruande valuuta kood
- 4) riigi kood
- 5) klient
- 6) füüsilisest isikust ettevõtja
- 7) rahaloomega tegelevad finantseerimisasutused, kesksed vastaspooled või väärtpaberistajad
- 8) noteering
- 9) lepinguline tähtaeg
- 10) järelejäänud tähtaeg
- 11) hoiuse lõpetamise etteteatamise tähtaeg
- 12) intressimäära järgmise ülevaatamiseni järelejäänud periood
- 13) laenu eesmärk
- 14) tagatis
- 15) mittetehingulise finantsvoo liik
- 16) mittetehingulise finantsvoo summa

1) Kirje liigi identifikaatorid

Vara

Sularaha	1
Sündikaatlaen	45
Krediitkaardilaen	46
Arvelduskrediit	47
Muu laen	29
Rahaturuinstrument	7
Muu võlainstrument	9
Investeeringufondi osak	8
Erastamisväärtpaber	14
Sidusettevõtte aktsia	10
Tütarettevõtte aktsia	11
Muu aktsia ja osa	37
Tuletisinstrument	38
Muu nõue	39
Materiaalne ja immateriaalne vara	15
Muu vara	16

Kohustused ja omakapital

Üleõhhoius ja muu nõudmiseni hoius	33
Tähtajaline hoius	34
Säästuhoius	35
Investeeringuhoius	40
Muu hoius	36
Sündikaatlaen	44
Muu saadud laen	32
Rahaturuinstrument	24
Hübriidvõlainstrument	43
Muu võlainstrument	25
Aktsia ja osa	41
Tuletisinstrument	42
Muu kohustus	28
Omakapital	27

Kirje liigi «Muu vara» all näidatakse bilansikirjetel «Muud varad», «Müügiootel varad» ning «Maksude ettemaksed» kajastatud mittetehingulised finantsvood.

Kirje liigi «Muu kohustus» all näidatakse bilansikirjetel «Muud kohustused», «Nõudmisel tagasiostetavad omakapitaliinstrumendid» ning «Müügiootel kohustused» kajastatud mittetehingulised finantsvood.

Kirje liigi «Muu nõue» all näidatakse teistesse krediitiasutustesse paigutatud hoiuste mittetehingulised muutused.

Kirje liigi «Investeeringifondi osak» all näidatakse ka rahaturufondi osakud.

2) Eritingimuse identifikaatorid

Allutatud nõue/kohustus	8
Pöördrepo/repo	7
Eelisaktsia	5
Eritingimused	4

3) Aruande valuuta kood

Siin näidatakse valuuta, milles vara on välja antud või kohustus kaasatud.

Kui lepingu kohaselt võib väljaantud vara või kaasatud ressursi tagasimakse suurus teatud valuuta kursi muutusest tulenevalt muutuda, siis näidatakse siin valuuta, mille kursist tagasimakse suurus sõltub. Näiteks kui väljaantud vara või kaasatud ressursi lepinguline valuuta on Eesti kroon ja tagasimaksmise summa on seotud Eesti krooni ja mõne muu valuuta (nt euro) tagasimaksmise hetkel kehtiva kursiga, näidatakse väljaantud vara või kaasatud ressursi aruande valuutana seotud valuuta (antud juhul euro). Väärtpaberite puhul määratakse valuuta kood vastavalt nimiväärtusele, seda ka siis, kui väärtpaberi turuhind on fikseeritud teises valuutas. Tuletisinstrumenti puhul on aruande valuuta Eesti kroon.

4) Riigi kood

Siin näidatakse riigi kood kliendi või väärtpaberi emitendi (tuletisinstrumenti puhul tehingu teise poole) residentsuse järgi. Kirjetel, millel residentsus puudub või seda pole võimalik identifitseerida (näiteks kirje liikide «Materiaalne ja immateriaalne vara», «Muu vara», «Muu kohustus» ja «Omakapital» puhul), märgitakse riigi koodiks XX.

5) Kliendi identifikaatorid

Keskvalitsus	1
Kohalik omavalitsus	2
Riiklik sotsiaalkindlustusfond	13
Kindlustusandja ja pensionifond	4
Muu finantseerimisasutus	5
Krediitiasutus	6
Riigi või kohaliku omavalitsuse äriühing	7
Muu äriühing	8
Mittetulundusühing	9
Eraisik	10
Keskpank	12
Määramata	11

Väljaantud võlainstrumentide puhul on kliendiks võlakirja esmane ostja. Aktsiate ja osade puhul määratakse kliendi identifikaator emitendi järgi.

Kirjeliikide «Sularaha», «Investeeringifondi osak», «Materiaalne ja immateriaalne vara», «Muu vara», «Omakapital» ja «Muu kohustus» puhul võib kliendi identifikaatoriks märkida «Määramata». Kõikidel ülejäänud juhtudel on kliendi identifitseerimine kohustuslik.

6) Füüsilisest isikust ettevõtja identifikaatorid

Klient on füüsilisest isikust ettevõtja	1
Klient ei ole füüsilisest isikust ettevõtja	0

Kui eraisikust klient tegutseb füüsilisest isikust ettevõtjana, märgitakse identifikaatoriks 1. Ülejäänud juhtudel, sh kui eraisik ei ole füüsilisest isikust ettevõtja, märgitakse identifikaatoriks 0.

7) Rahaloomega tegelevate finantseerimisasutuste, kesksete vastaspoolte või väärtpaberistajate identifikaatorid

Krediidiasutused	1
Rahaturufondid	2
Muud rahaloomega tegelevad finantseerimisasutused	3
Keskne vastaspool	4
Väärtpaberistaja	5

Siin näidatakse kliendiliikide «Keskpank», «Muu finantseerimisasutus» ja «Krediidiasutus» puhul klientide kuulumus rahaloomega tegelevate finantseerimisasutuste (RFA) nimekirja (identifikaatorid 1–3) või kliendiliigi «Muu finantseerimisasutus» puhul see, kas tegemist on keskse vastaspoole või väärtpaberistajaga (identifikaatorid 4 ja 5). Ülejäänud kliendiliikide puhul märgitakse identifikaatoriks 0 (null).

Kliendi liigitamisel RFAs lähtutakse Euroopa Liidu rahaloomeasutuste nimekirjast, mis on avaldatud Euroopa Keskpanga koduleheküljel <http://www.ecb.int/stats/money/mfi/elegass/html/index.en.html> (alajaotused «*Search the database*» ja «*Download dataset*»).

Kliendiliigi «Keskpank» puhul märgitakse RFA identifikaatoriks «Muud rahaloomega tegelevad finantseerimisasutused».

8) Noteeringu identifikaatorid

Ei ole noteeritud	0
Noteeritud	1

Identifikaatorit «Noteeritud» kasutatakse ainult väärtpaberibörsidel noteeritud aktsiate ja võlainstrumentide puhul. Ülejäänud varade ja kohustuste ning omakapitali kirje puhul märgitakse identifikaatoriks «Ei ole noteeritud».

9) Lepingulise tähtaja identifikaatorid

Tähtajata	1
Nõudmiseni	2
Kuni 1 aasta	31
1 kuni 2 aastat	6
2 kuni 5 aastat	24
Üle 5 aasta	25

Tähtaeg määratakse vara/kohustuse lepingulise tähtaja või võlainstrumenti puhul kustutustähtaja alusel. Kirjete puhul, mille lepinguline tähtaeg puudub (näiteks «Omakapital», «Sularaha», «Investeeringufondi osak»), märgitakse lepingulise tähtaja identifikaatoriks «Tähtajata».

10) Järelejäänud tähtaja identifikaatorid

Tähtajata	1
Kuni 1 aasta	31
1 kuni 2 aastat	6
2 kuni 5 aastat	24
5 kuni 10 aastat	9
10 kuni 20 aastat	52
20 kuni 30 aastat	53
Üle 30 aasta	54

Identifikaator määratakse aruandeperioodist laenulepingu lõpptähtajani järelejäänud ajavahemiku alusel.

Järelejäänud tähtaja identifikaator tuleb määrata ainult varakirjete «Sündikaatlaen», «Krediitkaardilaen», «Arvelduskrediit» ja «Muu laen» puhul, kui laenu saaja on «Eraisik», «Mittetulundusühing», «Muu äriühing» või «Riigi või kohaliku omavalitsuse äriühing».

Ülejäänud juhtudel, sh kui laenu lõpptähtaeg on möödunud, märgitakse identifikaatoriks 0 (null).

11) Hoise lõpetamise etteteatamise tähtaja identifikaator

Kuni 3 kuud	3
Üle 3 kuu	47

Hoiuse lõpetamise etteteatamise tähtaja identifikaator määratakse ainult kohustuseliikide «Tähtjaline hoius», «Säästuhoius», «Investeermishoius» ja «Muu hoius» puhul hoiuse lõpetamiseks kohustusliku etteteatamise tähtaja alusel. Kõigi ülejäänud kirjeliikide puhul ja juhul, kui eelnimetatud hoiuseliigil ei ole lõpetamiseks etteteatamise tähtaega fikseeritud, märgitakse hoiuse lõpetamise etteteatamise tähtaja identifikaatoriks 0 (null).

12) Intressimäära järgmise ülevaatamiseni järelejäänud perioodi identifikaatorid

Kuni 1 aasta	31
1 kuni 2 aastat	6
2 kuni 5 aastat	24
Üle 5 aasta	25

Siin näidatakse ajavahemik aruandeperioodist järgmise intressimäära ülevaatamise tähtajani.

Intressimäära järgmise ülevaatamiseni järelejäänud periood tuleb määrata ainult varakirjete «Sündikaatlaen», «Krediitkaardilaen», «Arvelduskrediit» ja «Muu laen» puhul, kui laenu saaja on «Eraisik», «Mittetulundusühing», «Muu äriühing» või «Riigi või kohaliku omavalitsuse äriühing».

Ülejäänud juhtudel, sh kui laenul on fikseeritud intressimäär või kui laenu lõpptähtaeg on möödunud, märgitakse identifikaatoriks 0 (null).

13) Laenu eesmärgi identifikaatorid

Eluaseme soetamine/renoveerimine	11
Kaupade ja teenuste soetamine (sh igapäevased arveldused)	12
Muu eesmärk	24

Siin näidatakse väljaantud laenu eesmärk.

Laenu eesmärk tuleb määrata ainult varakirjete «Sündikaatlaen», «Krediitkaardilaen», «Arvelduskrediit» või «Muu laen» puhul, kui laenu saaja on «Eraisik» või «Mittetulundusühing».

Ülejäänud juhtudel märgitakse laenu eesmärgi identifikaatoriks 0 (null).

14) Tagatise identifikaator

Hüpoteek	1
----------	---

Tagatise liik «Hüpoteek» märgitakse ainult varakirjete «Sündikaatlaen», «Krediitkaardilaen», «Arvelduskrediit» ja «Muu laen» puhul, kui laenu saaja on «Eraisik», «Mittetulundusühing», «Muu äriühing» või «Riigi või kohaliku omavalitsuse äriühing».

Ülejäänud juhtudel märgitakse tagatise identifikaatoriks 0 (null).

15) Mittetehingulise finantsvoogi identifikaatorid

Hinnamuutusest tulenev ümberhindlus	1
Mahakandmine/arvelevõtmine	3
Ümberklassifitseerimine	4

Hinnamuutusest tulenev ümberhindlus

Hõlmab vara, kohustuse ja omakapitali kirjetel kajastatavaid mittetehingulisi finantsvoogusid, mis tulenevad vastaval kirjel kajastatud instrumentide hinna muutusest aruandeperioodil.

Näiteks krediidasutuse investimisportfellis sisaldub 10 ettevõtte X aktsiat, mille turuhind aruandeperioodi alguses oli 100 krooni ja aruandeperioodi lõpus 120 krooni ning aruandeperioodi jooksul ei tehtud ühtegi tehingut. Hinnamuutusest tulenev ümberhindlus on seega $10 \times (120 - 100) = 200$ krooni.

Mahakandmine/arvelevõtmine

Hõlmab krediidasutuse bilansist nii finants- kui mittefinantsvara osalist või täielikku mahakandmist/arvelevõtmist.

Mahakandmine võib tuleneda deebitori pankrotist või muudest kliendi maksevõimet puudutavatest asjaoludest. Materiaalse ja immateriaalse vara mahakandmise puhul võib põhjuseks olla tulekahju, üleujutus, vara kasutuskõlbmatuks muutumine jms.

Arvelevõtmine võib tuleneda vajadusest kajastada mahakantud laenu tagatiseks olnud vara bilansis vms asjaoludest.

Kõik mahakandmised tuleb näidata negatiivse summana ja arvelevõtmised positiivse summana.

Mahakandmisest/arvelevõtmisest tulenev mittetehingulise finantsvoo märkimine on kohustuslik ainult kirjeliikide «Sündikaatlaen», «Krediitkaardilaen», «Arvelduskrediit», «Muu laen», «Materiaalne ja immateriaalne vara», «Muu vara» ja «Omakapital» puhul.

Ümberklassifitseerimine

Hõlmab neid mittetehingulisi finantsvooge, mis tulenevad kliendi, kirje liigi, riigi koodi või füüsilisest isikust ettevõtja identifikaatori muutusest (ümberklassifitseerimisest).

Näide. Aruandeperioodile eelneva perioodi lõpus on pangal riigi äriühingu vastu 100 krooni suurune laenuõue järelejäänud tähtajaga 14 kuud. Aruandeperioodil maksab äriühing pangale laenu tagasi 20 krooni ja toimub (äriühingu) erastamine. Aruandeperioodi lõpus on äriühingu laenu jääk 80 krooni ja kliendisektor on muutunud.

Ümberklassifitseerimine tuleb kajastada järgmiselt:

Kirje liik	Kliendi liik	MT finantsvoo liik	Jj tähtaeg	Summa
29	7	4	6	-100
29	8	4	6	+100

16) Mittetehingulise finantsvoo summa

Siin näidatakse mittetehingulise finantsvoo summa (suurenemine (+) ja vähenemine (-) märgiga) aruande valuutas ümardatuna täisühikuteni.

Omakapitali suurenemine/vähenemine näidatakse ainult siis, kui see tuleneb antud aruande valdkonda kuuluvatest mittetehingulistest finantsvoogudest. Näiteks kui omakapital suureneb ainult aruandeperioodil teenitud kasumi arvel, siis käesolevas aruandes seda ei näidata.